

Τουρκικά

Η τουρκική ανήκει στην οικογένεια των Αλταϊκών γλωσσών και μιλιέται σήμερα από 74 εκατομμύρια άτομα. Στην τουρκική δεν υπάρχουν άρθρα και γένη. Επίσης, η τουρκική γλώσσα διαθέτει συγκολλητική μορφή, τα επιθήματά της δηλαδή μπορούν να συγκολλούνται το ένα μετά το άλλο και να αποτελούν έτσι μονολεκτικές ενότητες.

Ακολουθούν μερικοί συνδυασμοί φράσεων στα τούρκικα και οι μεταφράσεις τους στα ελληνικά.

zürafanın boynu	ο λαιμός της καμηλοπάρδαλης
yeni bilgisayar	νέος υπολογιστής
adamin geniş baltası	το πλατύ τσεκούρι του άνδρα
aslanin yelesi	η χαίτη του λιονταριού
iyi marangozlar	καλοί ξυλουργοί
mavimsi gökyüzü	γαλαζωπός ουρανός
erkek zürafaların bacakları	τα πόδια των αρσενικών καμηλοπαρδάλεων
erkek filin boynu	ο λαιμός του αρσενικού ελέφαντα
lezzetli ketebekler	νόστιμα καλαμάρια
kızların mızrağı	το ακόντιο/δόρυ των κοριτσιών
çocuğun kısa, geniş tenceresi	η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού
babunun kemikleri	τα κόκαλα του μπαμπουίνου
iyi meslektaş	καλός συνάδελφος
taş okullar	πέτρινα σχολεία
çocuğun erkek zebraaları	οι αρσενικές ζέβρες του αγοριού
filin bacağı	το πόδι του ελέφαντα
sarı oteller	κίτρινα ξενοδοχεία
adamin baltaları	τα τσεκούρια του άνδρα
dişi leoparın boynuzu	το κέρατο της θηλυκής λεοπάρδαλης
yeşilimsi bluz	πρασινωπή μπλούζα
kızın uzun mızrağı	το μακρύ ακόντιο /δόρυ της κοπέλας
dişi aslanın kısa boynuzu	το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας
yeni kitaplar	νέα βιβλία
erkek babunların bacağı	το πόδι των αρσενικών μπαμπουίνων
kadınların yelesi	η χαίτη των γυναικών

Θέμα 1^ο

Διαλέξτε με ποιες λέξεις των ελληνικών αντιστοιχούν οι παρακάτω τούρκικες φράσεις:

1. kırmızımsı elbiseler	A. το πλατύ κλαδί
2. zürafanın boynuzları	B. τα κέρατα της καμηλοπάρδαλης
3. geniş şube	Γ. το κεφάλι του κοριτσιού
4. kızın kafası	Δ. τα κοκκινωπά φορέματα

Λύση:

(1) kırmızımsı elbiseler

α. Η λέξη *kırmızımsı* έχει την ίδια δομή με τις λέξεις *manımsı* και *yeşilimsi*, οι οποίες έχουν σχέση με κάποιο χρώμα. Επομένως, το *kırmızı* πρέπει να είναι χρώμα (π.χ., κόκκινο). Επιπλέον, το επίθημα (i)msi φαίνεται να τροποποιεί τη σημασία της ρίζας. Συμπεραίνω ότι το ίδιο συμβαίνει με το *kırmızımsı*, κάνοντας το *kırmızı* (κόκκινο) να γίνει «κοκκινωπό».

β. Η λέξη *elbiseler* βρίσκεται στον πληθυντικό (παρατηρώ την κατάληξη *-ler* που υπάρχει και σε άλλες λέξεις πληθυντικού). Δεδομένου ότι υπάρχει μόνο μία πρόταση στον πληθυντικό, συμπεραίνω ότι το *elbiseler* αναφέρεται στη λέξη «φορέματα».

Άρα: **τα κοκκινωπά φορέματα (Δ).**

(2) zürafanın boynuzları

α. Από τις φράσεις που δίνονται στον πίνακα, γνωρίζω ότι: *zürafanın boynu* σημαίνει «ο λαιμός της καμηλοπάρδαλης» και *erkek zürafaların bacakları* σημαίνει «τα πόδια των αρσενικών καμηλοπαρδάλεων». Παρατηρώντας τις δύο αυτές φράσεις καταλαβαίνω ότι η λέξη *zürafa* σημαίνει «καμηλοπάρδαλη», αφού αυτό φαίνεται απ' τη μετάφραση. Το επίθημα -(n)ın στο *zürafanın* υποδηλώνει κτητική σχέση (δηλαδή, κάτι που ανήκει στην καμηλοπάρδαλη). Αυτό φαίνεται και από τη φράση *aslanın yelesi* «η χ αίτη του λιονταριού».

β. Από τα παραδείγματα *dişi leoparın boynuzu* «το κέρατο της θηλυκής λεοπάρδαλης» και *dişi aslanın kisa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας» παρατηρώ ότι η λέξη *boynuzu* σημαίνει κέρατο. Η λέξη *boynuzları* μοιάζει με τη δομή των λέξεων *bacakları* και *baltaları*. Από αυτά τα παραδείγματα, παρατηρώ ότι η κατάληξη *-ları* δηλώνει πληθυντικό αριθμό, όπως και στο *adamin baltaları* «τα τσεκούρια του άνδρα». Συνεπώς, η λέξη *boynuzları* είναι πληθυντικός του *boynuzu*.

Άρα: **τα κέρατα της καμηλοπάρδαλης (B).**

(3) geniş şube

Η λέξη *geniş* εμφανίζεται στη φράση *erkeklerin geniş baltası* «το πλατύ τσεκούρι των ανδρών» και στη φράση *çocuğun kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού». Αποκωδικοποιώντας την φράση *adamin geniş baltası* «το πλατύ τσεκούρι του άνδρα» καταλαβαίνω ότι η λέξη *baltası* σημαίνει τσεκούρι και η λέξη *adamin* «του άνδρα», αφού εμφανίζεται και στη φράση *adamin baltaları* «τα τσεκούρια του άνδρα». Όπως είπαμε και προηγουμένως, το επίθημα *-lar* δηλώνει τον πληθυντικό αριθμό. Επομένως, η λέξη *geniş* σημαίνει «πλατύ». Αυτό επιβεβαιώνεται

και από τη φράση *zocuğun kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού».

Άρα, **το πλατύ κλαδί (Α)**.

(4) kızın kafası

α. από παραδείγματα όπως:

- *kızın uzun mızrağı* = «το μακρύ ακόντιο της κοπέλας»,
- *kızların mızrağı* = «το ακόντιο των κοριτσιών»,

Καταλαβαίνω ότι *kız* σημαίνει *κορίτσι* και η κατάληξη *-(n)in* δηλώνει κτητική σχέση για ενικό αριθμό (*του/της*). Επομένως, *kızın* σημαίνει *του κοριτσιού ή της κοπέλας*.

Άρα: **το κεφάλι του κοριτσιού (Γ)**.

Θέμα 2^ο

Μεταφράστε στα ελληνικά τα παρακάτω:

- *filin yeşil yelesi*
- *erkek leoparın uzun boynuzu*
- *çocuğun kısa bacağı*
- *kadınların yeni, iyi meslektaş*
- *erkek dişi aslanlar*

Λύση:

(1) *filin yeşil yelesi*

1. *filin*:

- Η λέξη *filin* εμφανίζεται και στις φράσεις: *filin bacağı* «το πόδι του ελέφαντα» και *erkek filin boynu* «ο λαιμός του αρσενικού ελέφαντα». Παρατηρώντας τις φράσεις: *erkek babunların bacağı* «το πόδι των αρσενικών μπαμπούνων» παρατηρώ ότι *bacağı* σημαίνει «πόδι» και *erkek* «αρσενικός».

Άρα, η λέξη *filin* υποδηλώνει κάτι που ανήκει στον ελέφαντα (*filin* = «του ελέφαντα»).

2. *yeşil*:

- Από το *yeşilimsi bluz* «πρασινωπή μπλούζα», βλέπω ότι *yeşil* συνδέεται με το πράσινο χρώμα. Επίσης, από τη φράση *mavimsi gökyüzü* «γαλαζωπός ουρανός» καταλαβαίνω ότι το επίθημα (i)*msi* σημαίνει -ωπός.
Άρα, *yeşil* = «πράσινος».

3. *yelesi*:

- Από το *aslanın yelesi* «η χείτη του λιονταριού», καταλαβαίνω ότι *yelesi* σημαίνει η χείτη του/της.
Άρα, *yelesi* = «η χείτη».

Μετάφραση: **Η πράσινη χείτη του ελέφαντα.**

(2) *erkek leoparın uzun boynuzu*

1. **erkek**:

- Από το *erkek filin boynu* «ο λαιμός του αρσενικού ελέφαντα», το *erkek zürafaların bacakları* «τα πόδια των αρσενικών καμηλοπαρδάλων» και το *erkek babunların bacağı* «το πόδι των αρσενικών μπαμπούνων» καταλαβαίνω ότι *erkek* σημαίνει «αρσενικός».

2. **leoparın**:

- Από το *dişi leoparın boynuzu* «το κέρατο της θηλυκής λεοπάρδαλης», βλέπω ότι *leoparın* σημαίνει «της λεοπάρδαλης», αφού *dişi* σημαίνει

«θηλυκός» και *boynuzu* «κέρατο». Καταλαβαίνω τη σημασία του *dişi* και του *boynuzu* από τη φράση *dişi aslanın kisa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας».

3. **uzun:**

- Από το *kızın uzun mızrağı* «το μακρύ δόρυ της κοπέλας», καταλαβαίνω ότι *uzun* σημαίνει «μακρύς», αφού *kızın* σημαίνει «του κοριτσιού» και *mızrağı* «δόρυ». Η σημασία των λέξεων *kızın* και *mızrağı* συμπεραίνεται από τη φράση: *kızların mızrağı* «το ακόντιο/δόρυ των κοριτσιών».

4. **boynuzu:**

- Από το *dişi leoparın boynuzu* «το κέρατο της θηλυκής λεοπάρδαλης», και το *dişi aslanın kisa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας» συμπεραίνω ότι το *boynuzu* σημαίνει «κέρατο».

Μετάφραση: **Το μακρύ κέρατο της αρσενικής λεοπάρδαλης.**

(3) *çocuğun kisa bacağı*

1. **çocuğun:**

- Από το *çocuğun erkek zebra ları* «οι αρσενικές ζέβρες του αγοριού» και το *çocuğun kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού», καταλαβαίνω ότι *çocuğun* σημαίνει «του αγοριού».

2. **kisa:**

- Στην ίδια φράση (*çocuğun kisa, geniş tenceresi*) αλλά και στη φράση *dişi aslanın kisa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας» βλέπω ότι *kisa* σημαίνει «κοντός».

3. **bacağı:**

- Από το *filin bacağı* «το πόδι του ελέφαντα» και το *erkek babunların bacağı* «το πόδι των αρσενικών μπαμπούνων» καταλαβαίνω ότι *bacağı* σημαίνει *το πόδι*.

Μετάφραση: **Το κοντό πόδι του αγοριού.**

(4) *kadınların yeni iyi meslektaş*

1. **kadınların:**

- Από το *kadınların yelesi* «η χ αίτη των γυναικών», καταλαβαίνω ότι *kadınların* σημαίνει «των γυναικών», αφού *yelesi* σημαίνει «χ αίτη». Η σημασία της λέξης *yelesi* προκύπτει από τη φράση *aslanın yelesi* «η χ αίτη του λιονταριού».

2. **yeni:**

- Από το *yeni bilgisayar* «νέος υπολογιστής» και το *yeni kitaplar* «νέα βιβλία», βλέπω ότι *yeni* σημαίνει «νέος/νέα».

3. iyi:

- Από το *iyi marangozlar* «καλοί ξυλουργοί» και το *iyi meslektaş* «καλός συνάδελφος», καταλαβαίνω ότι *iyi* σημαίνει «καλός/καλή».

4. meslektaşı:

- Από το *iyi meslektaş* «καλός συνάδελφος», βλέπω ότι *meslektaşı* σημαίνει «ο συνάδελφος».

Μετάφραση: **Ο νέος, καλός συνάδελφος των γυναικών.**

(5) dişi aslanın boynu

1. dişi:

- Από το *dişi aslanın boynuzu* «το κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας» και το *dişi leoparın boynuzu* «το κέρατο της θηλυκής λεοπάρδαλης» καταλαβαίνω ότι *dişi* σημαίνει «θηλυκός/θηλυκή».

2. aslanın:

- Από το *aslanın yelesi* «η χείτη του λιονταριού» και το *dişi aslanın kısa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας» καταλαβαίνω ότι *aslan* σημαίνει «λιοντάρι».
- Η επίθημα -(n)in δηλώνει κτητική σχέση (δηλαδή, κάτι που ανήκει στο λιοντάρι). Αυτό φαίνεται και από τη φράση *aslanın yelesi* «η χείτη του λιονταριού».

3. boynu:

- Από το *zürafanın boynu* «ο λαιμός της καμηλοπάρδαλης» και το *erkek filin boynu* «ο λαιμός του αρσενικού ελέφαντα» καταλαβαίνω ότι *boynu* σημαίνει «λαιμός».

Μετάφραση: **Ο λαιμός της θηλυκής λιονταρίνας.**

Θέμα 3^ο

Μεταφράστε στα τούρκικα τα παρακάτω:

- η κατσαρόλα του αγοριού
- κιτρινωπά βιβλία
- το κοντό δόρυ του άνδρα
- η κοντή χαίτη του θηλυκού ελέφαντα
- ο λαιμός της θηλυκής καμηλοπάρδαλης
- νέες μπλούζες

Λύση:

(1) η κατσαρόλα του αγοριού

- Από το *çocuğun kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού» και το *çocuğun erkek zebraları* «οι αρσενικές ζέβρες του αγοριού», ξέρω ότι:
 - *çocuğun* = «του αγοριού».
- Από το *çocuğun kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού» και το *dişi aslanın kisa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας», ξέρω ότι:
 - *kisa* = «κοντός»
- Από το *çocuğun kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού» και το *adamin geniş baltası* ««το πλατύ τσεκούρι του άνδρα», ξέρω ότι:
 - *geniş* = «πλατύς»

Άρα,

- *tenceresi* = «η κατσαρόλα».

Μετάφραση: **çocuğun tenceresi.**

(2) κιτρινωπά βιβλία

- Από το *sarı oteller* «κίτρινα ξενοδοχεία», ξέρω ότι
 - *sarı* = «κίτρινος/κίτρινα».
- Από το *yeşilimsi bluz* «πρασινωπή μπλούζα» και το *mavimsi gökyüzü* «γαλαζωπός ουρανός» παρατηρώ ότι
 - η κατάληξη *-imsi* σημαίνει *-ωπός*.
- Από το *yeni kitaplar* «νέα βιβλία» και το *yeni bilgisayar* «νέος υπολογιστής» ξέρω ότι
 - *kitaplar* = «βιβλία».

Μετάφραση: **sarımsı kitaplar.**

(3) το πλατύ δόρυ του άνδρα

- Από το *adamin baltaları* «τα τσεκούρια του άνδρα» και το *adamin geniş baltası* «το πλατύ τσεκούρι του άνδρα» ξέρω ότι:
 - *adamin* = «του άνδρα».
- Από το *kızın uzun mızrağı* «το μακρύ δόρυ της κοπέλας» και το *kızların mızrağı* «το ακόντιο/δόρυ των κοριτσιών», ξέρω ότι:
 - *mızrağı* = «το δόρυ».
- Από το *adamin geniş baltası* «το πλατύ τσεκούρι του άνδρα» και το *çocuğın kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού» ξέρω ότι:
 - *geniş* = «πλατύ»

Μετάφραση: ***adamin geniş mızrağı***.

(4) η κοντή χαίτη του θηλυκού ελέφαντα

- Από το *dişi leoparın boynuzu* «το κέρατο της θηλυκής λεοπάρδαλης» και το *dişi aslanın kisa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας», ξέρω ότι:
 - *dişi* = «θηλυκός/θηλυκή».
- Από το *erkek filin boynu* «ο λαιμός του αρσενικού ελέφαντα» και το *filin bacağı* «το πόδι του ελέφαντα», ξέρω ότι:
 - *filin* = «ελέφαντας»
- Από το *aslanın yelesi* «η χαίτη του λιονταριού» και το *kadınların yelesi* «η χαίτη των γυναικών», ξέρω ότι:
 - *yelesi* = «η χαίτη».
- Από το *çocuğın kisa, geniş tenceresi* «η κοντή, πλατιά κατσαρόλα του αγοριού» και το *dişi aslanın kisa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας», ξέρω ότι:
 - *kisa* = «κοντό».

Μετάφραση: ***dişi filin kisa yelesi***.

(5) ο λαιμός της θηλυκής καμηλοπάρδαλης

- Από το *zırafanın boynu* «ο λαιμός της καμηλοπάρδαλης» και το *erkek filin boynu* «ο λαιμός του αρσενικού ελέφαντα» ξέρω ότι:
 - *boynu* = «ο λαιμός».

Επομένως, στη φράση *zırafanın boynu* «ο λαιμός της καμηλοπάρδαλης», *zırafanın* σημαίνει της καμηλοπάρδαλης.

- Από το *dişi leoparın boynuzu* «το κέρατο της θηλυκής λεοπάρδαλης» και το *dişi aslanın kısa boynuzu* «το κοντό κέρατο της θηλυκής λιονταρίνας», ξέρω ότι:
 - *dişi* = «θηλυκή».

Μετάφραση: *dişi zürafanın boynu*.

(6) νέες μπλούζες

- Από το *yeni kitaplar* «νέα βιβλία» και το *yeni bilgisayar* «νέος υπολογιστής» ξέρω ότι:
 - *yeni* = «νέος/νέα».
- Από το *yeşilimsi bluz* «πρασινωπή μπλούζα», ξέρω ότι
 - *bluz* = «μπλούζα».
- Η κατάληξη *-lar* δηλώνει πληθυντικό. Αυτό το καταλαβαίνω από τις φράσεις: *yeni kitaplar* «νέα βιβλία», *taş okullar* «πέτρινα σχολεία»

Μετάφραση: *yeni bluzlar*.